

دانشگاه اسلام و ایران

پژوهشگاه فرهنگ اسلام و ایران
Research Center of Islam and Iran Culture

چکیده مقالات همایش ملی

تمدن شناخت

تحلیل نظری و تاریخی پیرامون مؤلفه های فرهنگ و تمدن اسلامی

به اهتمام:
سید حسین حسینی

۱۳۹۰ و ۲۲ اردیبهشت ماه ۴۱

چکیده مقالات
همایش ملی

تمدن شناخت

تحلیل نظری و تاریخی پیرامون مؤلفه‌های فرهنگ و تمدن اسلامی

به اهتمام:
سید حسین حسینی

۱۳۹۰ ۲۲ و ۲۳ اردیبهشت ماه

پژوهشگاه فرهنگ اسلام و ایران

معرفت در تمدن اسلامی

علی ناظمیان فرهاد

استادیار گروه تاریخ دانشگاه فردوسی مشهد

Movahedekhlu@gmail.com

طبقه‌بندی معرفت در تمدن اسلامی بر بنیاد تعلقات صاحبان معرفت- موضوعی است که جد و جهد بلطفی را مطلب سپکند. درست است که این موضوع را می‌توان از زوایای گوناگون مورد مطالعه و بررسی قرار داد. ما تردیدی نیستیم که هر گونه دسته‌بندی و ارزش‌گذاری در گروه‌شناسی ارزش‌های اجتماعی رایج در تمدن اسلامی و در گروه‌ها و سازمان‌های است که موجب بدبند آمدن گفتمان‌های مختلف در سده‌های اخیرین و میانی تاریخ فرهنگ اسلامی گردید.

گروه‌های مختلف اجتماعی که در گستره تمدن اسلامی از زیست جهان واحدی برخوردار بودند هر کدام در گروه خاصی از مفهوم معرفت داشتند و حتی برای نبل به سرمنزل داشتند و بعد از حدود آن، شبهه و قواعد خاصی را وضع کرده بودند. فی المثل: فقهیان، داشتند واقعی را در شربعت و منابع فقهی و حدیثی جستجو می‌کردند. صوفیان نیز معرفت راستین را از راه تهدیت نفس و سلوک معنوی، حاصل شدنی می‌دانستند.

اهتمام فلسفه‌ان نیز بر این امر تعلق گرفته بود تا با نکره بر فوائد منطقی روشی را می‌ربزی کنند که به کمک آن بتوان به شناخت فزیک و منافی‌بک نائل آمد. درک ادبیان را مفهوم داشتند نیز بکارگیری صحیح زبان و استفاده از فوائد نحوی و ارائی کلام به زبور فصاحت و بلاغت بود که محصول آن جیزی حر نادب به آداب ادبی نبود.

گرچه این نوع معرفت شناختی موجب زبانش درک و دریافت‌های متنوعی از دانش و معرفت در تمدن اسلامی شده است، نهایتاً می‌توان مبنی تصویرت مختلفی که از معرفت در تمدن اسلامی بدبند آمده است نوعی انتی و وفاق بدبند آورده و آنها را در دل منظومه‌ی واحدی نشاند؟

این مقاله می‌کوشد تا پاسخ مُتفحی را به این پرسش ارائه کند و امکان عملیانی کردن آن را مورد سنجش و رزیابی قرار دهد.

کلید واژه: معرفت، تمدن اسلامی، گروههای اجتماعی